

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**17 Nisan 2020
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

17 Nisan 2020 Cuma

YASAMA BÖLÜMÜ

KANUNLAR

7243 Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
7244 Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin
Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

TBMM KARARI

1243 Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çalışmalarına Ara Vermesine Dair Karar

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARI

— 1 Kasım 2019-1 Aralık 2019 Tarihleri Arasında Silahaltına Alınan Erbaş ve Erlerin Askerlik
Hizmet Süresinin Bir Ay Uzatılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2414)

YÖNETMELİKLER

— Ticaret Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği
— İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Açık ve Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
Yönetmeliği

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 26/2/2020 Tarihli ve 2015/19545 Başvuru Numaralı Kararı

KDV alacakları 'ilaç gibi' geldi!

Hazine, mart ayında beyana dayalı KDV kaleminde bütçe sonuçlarında yer alan 5.1 milyar lira kadar başta ihracatçılar olmak üzere piyasaya KDV iadesi yaptı.

17 Nisan 2020

Şebnem TURHAN

Koronavirüs salgınının mart ayı bütçe sonuçlarına etkisi olumsuz oldu. Öyle ki bütçe sonuçlarında bir kalem dikkat çekti. Bütçe tarihinde ilk kez dahilde alınan KDV kalemi negatif çıktı. Hükümet koronavirüs önlemleri çerçevesinde KDV beyan ve ödemelerini 6 ay ertelemişti. Ancak bu erteleme negatif sonucu doğurmadı.

Ekonomi yönetimi KDV üzerinden piyasaya destek vermeye devam etti. Hazine ve Maliye Bakanlığı mart ayında beyana dayalı KDV kaleminde bütçe sonuçlarında yer alan 5.1 milyar lira kadar başta ihracatçılar olmak üzere piyasaya KDV iadesi yaptı. Bir süre daha gelir elde edilmese bile bu iadelerin devam edeceği ve bütçede beyana dayalı KDV bölümünün negatif olarak bütçe sonuçlarında yer alacağı öğrenildi.

Vergi için de tedbirler alındı

Koronavirüs salgınının ekonomi üzerindeki etkilerini azaltmak amacıyla mart ayında çeşitli tedbirler alındı. Bunların başında da KDV beyannamelerinin ertelenmesi geldi. Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi çerçevesinde vergiler 6 ay ertelendi. Nisan, mayıs ve haziranda verilmesi gereken KDV beyannameleri 27 Temmuz'da verilecek. Ödemeler ise ekim, kasım ve aralık ayında yapılacak. Ayrıca 26 Mart tarihinde verilmesi gereken şubat ayına ilişkin KDV beyannamesi de 24 Nisan'a ertelendi. Bu kararların etkisiyle KDV gelirlerinin düşük gelmesi bekleniyordu.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın bütçe gerçekleşme sonuçlarına göre geçen yıl mart ayında dahilde alınan KDV 1.6 milyar liraydı. Bu yıl martta ise eksi 4.9 milyar lira olarak gerçekleşti. KDV'deki bu eksi rakamın iadelerin yapılmasından kaynaklandığı belirtildi. Mücbir sebep süresi bitinceye kadar uygulamaya devam edileceği belirtilirken, bu yıllla piyasaya destek verilmiş olduğu ifade edildi.

Başta ihracatçılar olmak üzere iade

Bütçe gelirlerinde geçen yıla göre neredeyse 7 milyar liralık azalma var. Dahilde KDV detayında beyana dayanan KDV ve kesinti yoluyla KDV olmak üzere iki detay kalem var. Beyana dayanan KDV mart ayında 5 milyar 156 milyon lira eksi olarak gerçekleşti. Bu tutar kadar piyasaya iade yapıldığı tahmin ediliyor. Böylece başta ihracatçılar olmak üzere mükellefe iade yapmış oldu.

KİMLER İADE ALABİLİYOR?

Yürürlükteki mevzuatta devreden KDV'lerin iadesini mümkün kılan bir düzenleme bulunmuyor. Sadece, ihracat gibi tam istisna olarak kabul edilen istisnalar veya indirimli orana tabi teslim veya hizmetler nedeniyle yüklenilen KDV'nin iadesi yapılabilir. İade olanağından ihracatçılar, ihraç kayıtlı teslim yapanlar, indirimli oranda mal veya hizmet tesliminde bulunanlar (örneğin yüzde 1 KDV ile konut satışı yapanlar) ve KDV Kanunu'nun 32. Maddesi'nde sayılan tam istisna kapsamında işlem yapanlar yararlanabiliyor. İadelerin büyük kısmı teminat karşılığında yapılıyor.

BDDK'dan bankaların kredi riskine esas tutar hesaplamasına ilişkin düzenleme

BDDK, bankaların merkezi yönetiminden olan ve yabancı para cinsinden düzenlenen alacaklarına, kredi riskine esas tutar hesaplamasında sıfır risk ağırlığı uygulanabileceğini bildirdi.

17 Nisan 2020

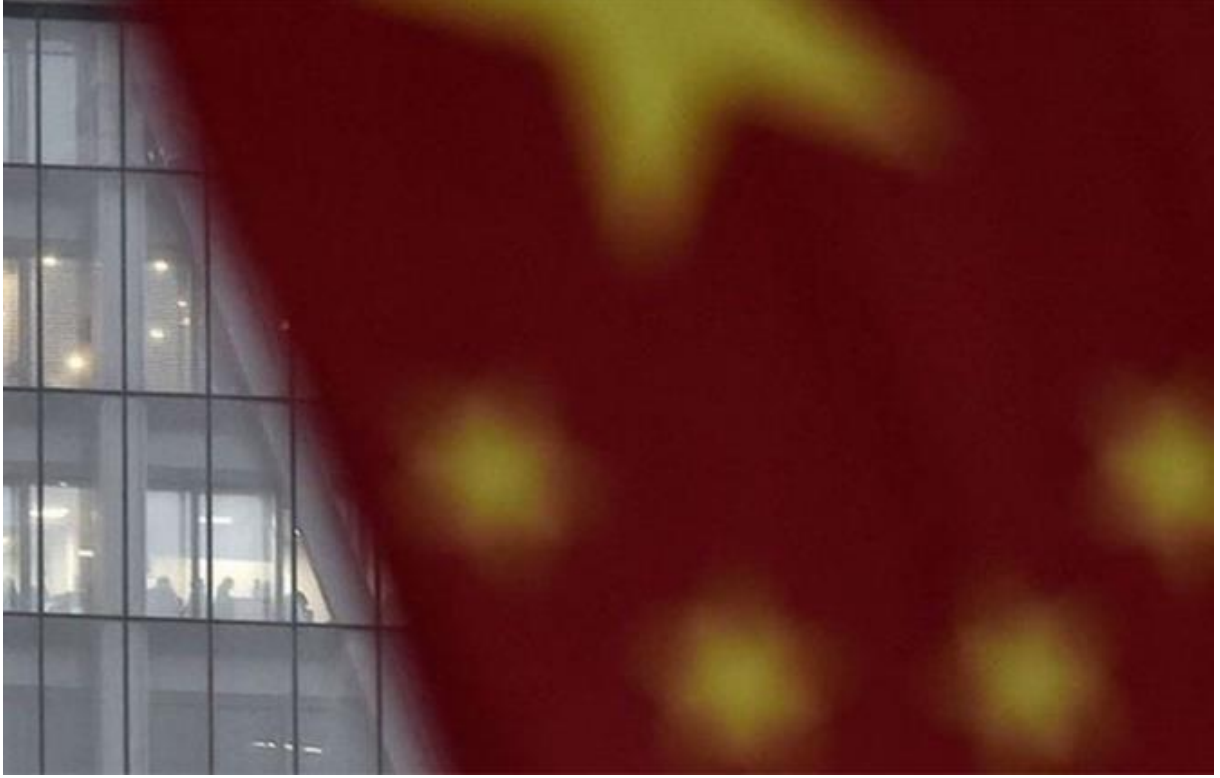
BDDK, bankaların kredi riskine esas tutar hesaplamasında bazı değişikliklere gitti. Buna göre, bankaların merkezi yönetiminden olan ve yabancı para cinsinden düzenlenen alacaklarına, kredi riskine esas tutar hesaplamasında sıfır risk ağırlığı uygulanabilecek.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) resmi internet sitesinde yayımlanan kurul kararında, şu ifadeler yer verildi:

"5411 sayılı Bankacılık Kanununun 93. maddesi uyarınca, bankaların Türkiye Cumhuriyeti Merkezi Yönetiminden olan ve yabancı para cinsinden düzenlenen alacaklarına, 23 Ekim 2015 tarih ve 29511 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik kapsamında, Standart Yaklaşım uyarınca kredi riskine esas tutar hesaplamasında sıfır risk ağırlığı uygulanabilmesine, bu kararın kuruluş birliklerine duyurulmasına ve kurum internet sitesinde yayımlanmasına karar verilmiştir."

Çin ekonomisi 1992 yılından bu yana ilk kez daraldı

Çin ekonomisinin çeyrek dönemli verilerin resmi olarak tutulmaya başlandığı 1992 yılından bu yana ilk kez daraldığı açıklandı. Çin ekonomisinin daralma oranı yüzde 6,8 ile beklentileri de aştı.

17 Nisan 2020

Koronavirüs salgının üretimin ve harcamaların durmasına yol açmasının etkisi ile Çin'de 2020 yılının ilk çeyreğinde GSYH, 2019'un aynı dönemine göre yüzde 6,8 düştü. Analistler ilk çeyrekte GSYH'nın yüzde 6,5 küçülmesini bekliyorlardı.

Çin Ulusal İstatistik Bürosu verilerine göre, 2020 ilk çeyrekte GSYH bir önceki çeyreğe göre ise yüzde 9,8 azaldı. Beklentiler yüzde 9,9 daralma yaşanacağı yönündeydi. 2019'un son çeyreğinde GSYH yüzde 1,5 büyümüştü.

Mart ayında Çin'de sanayi üretiminde düşüş ise beklentilerin altında yüzde 1,1 oldu. Perakende satışlar yüzde 15,8 azalırken, sabit varlık yatırımları ilk çeyrekte yüzde 16,1 düştü.

Çin'de kentsel işsizlik oranı ise Mart ayında Şubat ayındaki yüzde 6,2'den yüzde 5,9'a geriledi.

Ertelenen alacaklar 10.1 milyar TL

İşçi çıkarmanın yasaklandığı, kısa çalışma ödeneğinden yararlanma şartlarının esnetildiği düzenlemede, birçoğu kamu olmak üzere 11 kalemde alacaklar da erteleniyor.

17 Nisan 2020

Canan SAKARYA

ANKARA - Koronavirüse karşı ekonomik ve sosyal önlemleri içeren kanun teklifi Meclis'te aynı gün hem komisyon hem de Genel Kurul'da görüşülerek hızla kanunlaştırıldı. İşçi çıkarmanın yasaklandığı, kısa çalışma ödeneğinden yararlanma şartlarının esnetildiği düzenlemede, birçoğu kamu olmak üzere 11 kalemde alacaklar da erteleniyor. DÜNYA'nın hesaplamalarına göre ertelenen alacakların tutarı 10 milyar 140 milyon lira düzeyinde.

Düzenlemeye göre, işveren 3 ay süreyle işçisini işten çıkaramayacak ancak kanunu yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 aylık süreyi geçmemek üzere işçiyi tamamen veya kısmen ücretsiz izne ayırabilecek. İşveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler ile 15 Mart 2020'den sonra iş sözleşmesi feshedilen ve işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçilere günlük 39.24 TL, aylık 1170 TL ücret desteği sağlanacak. Ücretsiz izne ayrılarak nakdi ücret desteğinden yararlanan işçiyi çalıştıran işverene idari para cezası verilecek. Cumhurbaşkanı, söz konusu 3 aylık süreleri 6 aya kadar uzatabilecek. Nakdi ücret desteğinden yararlananlardan genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamına girmeyenler, genel sağlık sigortalısı

sayılacak ve genel sağlık sigortasına ilişkin primler İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak.

Kısa alışma ödeneğinden uygunluk testi beklenmeyecek

Koronavirüs nedeniyle işverenlerin yaptıkları zorlayıcı sebep gerekçeli kısa çalışma başvuruları için, uygunluk testinin tamamlanması beklenmeden, işverenlerin beyanı doğrultusunda kısa çalışma ödemesi gerçekleştirilecek. İşverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan fazla ve yersiz demeler yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilecek.

Kr payı dağıtımı

Sermaye şirketlerinin 30 Eylül 2020'ye kadar dağıtabilecekleri 2019 yılı net dönem kar oranı, Genel Kurul'da verilen önergeyle, yüzde 25 yerine "yüzde 25'ine kadarı" şeklinde değiştirildi. Sermaye şirketlerine ilişkin istisnalarla uygulamaya dair usul ve esasları belirleme yetkisi Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın görüşünü almak suretiyle Ticaret Bakanlığı'na verildi. Ayrıca, Türk Ticaret Kanunu'na eklenen geçici maddeyle sermaye şirketlerinde, 30 Eylül 2020'ye kadar 2019 yılı net dönem karının yalnızca yüzde 25'ine kadarının dağıtımına karar verilebilecek.

Selçuk: İştihadımı güvence aldık

Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, düzenlemeye ilişkin bir açıklama yaparak, koronavirüs ile mücadelede işçi ve işverenleri desteklemek için, kısa çalışma ödeneğinin daha hızlı sonulandırılacağını bildirdi. Bu kapsamda uygunluk tespiti tamamlanması beklenmeden ödeme yapılacağını dile getiren Selçuk, düzenlemeyle birlikte istihdamı da güvence altına aldıklarını söyledi. Her türlü iş veya hizmet sözleşmesinin 3 ay feshedilemeyeceğini ile getiren Selçuk, "3 aylık süre boyunca, iyi niyet kurallarına uymayan haller dışında, iş veya hizmet sözleşmeleri feshedilemeyecek. şayet olursa, her bir işçi için feshin yapıldığı tarihteki brüt asgari ücret tutarında idari para cezası uygulayacağız" diye konuştu

Ertelenen alacaklar yaklaşık ne kadar?

- Torba yasa ile ertelenen alacakların toplam tutarı 10 milyar 140 milyon lira olarak hesaplandı.
- Hazine taşınmazlarına ilişkin kira, satış, kullanım izni, irtifak hakkı (3 ay): 199 milyon TL
- Orman izin bedelleri, mesire yerleri kiralari (3 ay): 510 milyon TL

- Belediye ve mahalli idare birliklerinin taşınmaz satış, kira ecrisimleri (3 ay) : 533 milyon TL
- Belediyelerin gelir vergisi tevkifatı beyan ve ödeme süreleri ile sigorta prim ödemeleri (3 ay): 3.8 milyar TL Konut ve işyerlerinin su faturaları (3 ay): 2.67 milyar TL
- Faaliyetleri durdurulan işletmelerin bu döneme ilişkin vazgeçilen ilan ve reklam vergisi: 35 milyon TL
- Faaliyetleri durdurulan işletmelerden bu dönemde alınmayacak çevre temizlik vergisi: 68 milyon TL
- Kredi Yurtlar Kurumu ertelenen alacakları (3 ay): 550 milyon TL
- Tarım Satış Kooperatiflerini ertelenen borçları: 38 milyon 361 TL
- Seyahat acentelerin 2020 yılında ödemeyecekleri aidat tutarı: 40 milyon TL
- TEDAŞ'ın yapılandırılan alacakları: 75 bin 415 abonenin 1.677 milyar TL

Bakan Selçuk: 232 bin firma kısa çalışma ödeneğine başvurdu

Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Selçuk, 232 bin firma kısa çalışma ödeneğine başvurduğunu açıkladı.

[Paylaş](#) [Tweetle](#) [Paylaş](#) [E-Bülten](#) [F](#) [A+](#) [A-](#)

16 Nisan 2020

Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, "şu an itibariyle bize başvuran firma sayımız 232 bine ulaşmış durumda. şu anda 2 milyon 700 bin çalışanımız için kısa çalışma deneği başvurusu almış durumdayız." dedi.

NTV'nin canlı yayınında gündeme ilişkin soruları yanıtlayan Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, kısa çalışma ödeneğine ilişkin bir soru üzerine, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) sürecini, hem işveren hem çalışanlar adına, gelir desteği de sağlayarak ve istihdamı koruyarak atlatmayı hedeflediklerini söyledi.

Bu anlamda, kısa çalışma ödeneğinin önemli bir uygulama olduğunu vurgulayan Selçuk, şöyle devam etti:

"şu an itibariyle bize başvuran firma sayımız 232 bine ulaşmış durumda. Toplamda alışan sayımız da 2 milyon 700 bine ulaştı. Dolayısıyla da şu anda 2 milyon 700 bin çalışanımız için kısa çalışma deneği başvurusu almış durumdayız. Kabul edilen

firma sayımızsa bu süreçte 1 milyon 180 bin. Dolayısıyla yüzde 44 gibi bir oranda kabul edilmemiz var. Süreç, inceleme devam ediyor. Onları da kısa zaman içinde sonuçlandıracağız."

Selçuk, konuyla ilgili kanuni düzenlemeyle beraber uygunluk tespiti süresinin de ertelendiğini belirterek, "İlk önce ödemeyi yapacağız, sonra uygunluk tespitini yapacağız. Daha hızlı bir şekilde ödemelerin gerçekleşmesi sağlanacak." diye konuştu.

Korovirüs sebebiyle önceden kısa çalışma ödeneğinde istenen belge sayısını azalttıklarını belirten Selçuk, bu süreçte ödemeleri geciktirmemek için, uygunluk tespitini ödemenin sonrasında yapacaklarını söyledi. Selçuk, işverenin hatalı beyanının da müeyyidesi bulunduğunu kaydetti.

İş-Kur çalışanlarına ve iş müfettişlerine, normalin çok üzerinde bir hızla çalıştıkları ve firmalara dönüş yaptıkları için teşekkür eden Selçuk, "Şu anda 232 bin firma üzerinden 2 milyon 680 bin çalışanımdan 1 milyon 180 bininin işlemlere esas uygunluk tespitleri bitti. İnşallah ayın sonuna gelmeden biz bu süreci başvurular açısından tamamlamayı hedefliyoruz." dedi.

Selçuk, "Hatalı bir işlem tespit edilirse bunun yükümlülüğü kimde olacak? Çalışan açısından bir sorumluluk yaratacak mı?" sorusuna, "Bunun sorumluluğu tabi ki çalışanımda olmayacak. Çünkü işlemin, sürecin yürütümü işveren üzerinden oluyor." yanıtını verdi.

İşverene çağrı

Başvuru sürecini anlatan Selçuk, şunları söyledi:

"Firma, çalışan listesi beyan ediyor. Beyanda eksiklik veya hata varsa bunu biz işverenle konuşarak halledeceğimizi düşünüyoruz. Bir kez daha işverenlerimize çağrıda bulunmak istiyorum: Bu sürecin daha hızlı işlemesi için bu bilgileri hem yeterli hem de doğru bir şekilde iletmeleri çok önemli. Herhangi bir yerde kimlik numarasında veya bir rakamda hata olduğu zaman süreç gerçekten sekteye uğrayabilir. Müfettişlerimiz bilgileri doğrulamak için gayret gösteriyorlar. Bu da zaman kaybına sebep oluyor. İşverenlerimiz, çalışanlarımız adına bu belgeleri, listeleri bize doğru ilettikleri takdirde süreci daha hızlı ilerleteceğiz. Çalışanlarımız bundan sorumlu olmayacaklar. Çünkü başvuru, firma bazında işveren adına yapılıyor."

"Yüzde 50'si 3 kişiden daha az çalışanı olan firmalar"

Kısa çalışma ödeneğine başvuran firmalara ilişkin bilgi veren Selçuk, 1 ve 3 çalışanı olan firmaların, başvuru sayısının yarısından fazlasını oluşturduğunu, 10 kişiden az çalışanı olan firmaların dahil edilmesi halinde bu rakamın yüzde 79'lara çıktığını, 20 kişiden az çalışanı olan firma sayısı ile de başvuruların yüzde 90'lara ulaştığını kaydetti. Selçuk, "Diyebiliriz ki kısa çalışma ödeneğine başvuran firmaların yüzde 50'si 3 kişiden daha az çalışanı olan firmalar. Bu firmalarımızın kayıtlı olan çalışanlarını bize doğru iletmeleri bizim daha çabuk ulaşmamız anlamında büyük bir önem arz ediyor." dedi.

"İstihdamı korumak temel gayemiz"

Salgın süresince yapmak istediklerinin çalışanı korumak olduğunun altını çizen Selçuk, şöyle devam etti:

"Çalışanımızı, iş akdi içinde, istihdamın içinde koruyabilmek istiyoruz. İşçimizi, çalışanımızı koruyabilmek anlamında, geçici bir süreyle fesih yasağı getirdik. Bu 3 ay süre zarfında işveren tarafından akidler feshedilemeyecek. İşveren de bu 3 aylık süreyi geçmemek üzere işçiyi tamamen veya kısmen ücretsiz izne ayırabilecek. Aslında bu sistemde hem işverenimizi hem çalışanımızı koruyoruz. İşverenimize diyoruz ki, istihdamı korumak temel gayemiz."

Hiçbir işçinin, çalışanın, bu süreç zarfında işinden olmasını istemediklerini vurgulayan Selçuk, "Bu fesih yasağı iki tarafı koruduğumuz ve temelde de istihdamı koruduğumuz bir sistem." değerlendirmesinde bulundu

Kısa çalışma ödeneği başvuru şartına değinen Selçuk, şunları kaydetti:

"Eğer bir çalışanımız 450 günü tamamlamışsa, 60 gün şartını tamamlamışsa işverenin onun adına kısa çalışmaya başvuracak. Eğer çalışanımız 450 günü, 60 gün şartlarını tamamlayamıyorsa o zaman da ücretsiz izin üzerinden biz ona destek olmaya çalışacağız. Dolayısıyla sistemdeki bütün sigortalılarımızın, işçilerimizin 450 günü tamamlasın veya tamamlamasın bu şekilde biz akidleri içinde kalmalarını, aynı zamanda istihdamını korumalarını sağlayacağız. Bir anlamda da işverenlerimize de onların ücret maliyetini destekleyerek katkı sunmayı hedefliyoruz. Temel hedefimiz bu süreç zarfında kimse işinden olmasın."

"Düzenlemeye uyulmazsa ne olur?" sorusuna Selçuk, "İşverenimizin, hem kısa çalışma ödeneği hem ücretsiz izin desteği, nakdi destek imkanlarından çalışanları adına faydalanacaklarına, bu başvuruları yapacaklarına ve kesinlikle işten çıkarmayacaklarına inanıyorum. Ama vevki böyle bir durum olursa da bunun bir idari para cezası olacak. İş sözleşmesini fesheden işveren ve işveren vekiline bir idari para cezamız var. Bu da aylık brüt asgari ücret tutarında olacak." karşılığını verdi.

"Koronavirüs salgını sürecinde işverenlerin kısa çalışma ödeneği yerine ücretsiz izni daha öncelikli tercih etmesi gibi bir durum söz konusu olabilir mi?" sorusuna Selçuk, "Kısa çalışma ödeneği yerine ücretsiz izin tercih etme durumları olamaz çünkü burada çalışanlarımız kaç prim günlerini tamamladıklarını biliyorlar. Dolayısıyla 450 gün prim ödeme ve 60 gün hizmet akdi şartını tamamlamışsa işverenin onun adına kısa çalışma ödeneği başvurusu yapacaklarını çalışanlarımız da biliyorlar." yanıtını verdi.

Amaçlarının, bu kapsam içinde kalmayan çalışanları da korumak, onlara da bir gelir desteği sağlamak olduğunu belirten Selçuk, şunları kaydetti:

"İşverenlerimizin mümkün olduğu sürece bu şartları sağlayan bütün çalışanlar için öncelikli olarak kısa çalışma ödeneğine başvuracaklarına, bu şartları taşımayan çalışanları için de bu ücretsiz izin nakdi destek modelini uygulayacaklarına inanıyoruz. Biz de bunu kontrol edeceğiz zaten. Prim günlerini SGK olarak biz görebiliyoruz. Dolayısıyla buna uyacaklarına biz tamamen inanıyoruz. Onun haricinde zaten nakdi ücret desteğinden yararlanan işçinin fiilen çalıştırıldığını gördüğümüz zaman onda da bir idari para cezası var."

Bakan Selçuk, "Bu ödemeden yararlanan işçilerin bakmakla yükümlü oldukları yakınları var. Bu konuda sağlık hizmetlerinden yararlanma konusunda nasıl düzenleme var?" sorusu üzerine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatları doğrultusunda koronavirüs tedavisinde bütün sağlık hizmetlerini karşıladıklarını ifade etti.

Bu süreçte ücretsiz izin olsun, kısa çalışma ödeneği olsun Genel Sağlık Sigorta primlerinin devlet tarafından ödeneceğini dile getiren Selçuk, bu konuda çalışanların müsterih olmasını istedi.

"Yardım modellerimizi 3 faza ayırdık"

Selçuk, "Sosyal yardım ödemelerinde 2. faz için öngördüğünüz takvim nedir? Ne zaman başlayacak ve kaç kişiye, haneye bir yardım söz konusu olacak?" sorusuna, "İlk önce yapmak istediğimiz çalışanlarımızı sigortaları kapsamında, çalışma hayatı ve kayıtlı istihdam kapsamında tutabilmek." yanıtını verdi.

Kısa çalışma ödeneği, ücretsiz izin desteği ve fesih yasağı ile çalışanları mümkün olduğu derece istihdam içinde tutabilmeyi amaçladıklarını dile getiren Selçuk, diğer taraftan ise sosyal yardım modellerini ortaya koyacaklarını ifade etti.

Bakan Selçuk, şunları kaydetti:

"Sosyal yardım modellerimizi de 3 faza ayırdık. Birinci fazda belirlediğimiz kriterler ışığında 2,1 milyon haneye 1000 liralık desteğimizi ilettik. Bunun haricinde sosyal yardımlaşma dayanışma vakıflarımıza bu fazların dışında bizim her ay gönderdiğimiz periyodik paylar var. Bu her ay gönderdiğimiz periyodik payları da biz 135 milyondan 180 milyona çıkarmıştık. Önümüzde ramazan ayı da olduğunu dikkate olarak bu ay 2 periyodik pay gönderdik. Dolayısıyla sosyal yardımlaşma dayanışma vakıflarımıza bu ay 360 milyon ulaşmış durumda. Dolayısıyla vakıflarımız da ildeki valilerimiz ve kaymakamlarımızla beraber buradan ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza ulaşabilecekler. Faz 1'de 2,1 milyon haneye ulaştıktan sonra faz 2'de de belirlediğimiz 2,3 milyon hane var. Bunları da biz belli kriterlerle tespit ettik. Daha sonra bu tespit ettiğimiz kriterlerle vakıflarımıza tekrar gönderdik ki bir ön değerlendirme de yapabilsinler diye. Bu ön değerlendirme sonucunda sahada bir araştırma da yapılmış oldu. Bize tekrar dönüşler oldu. Umuyoruz ki haftaya sosyal yardımlaşma dayanışma vakıflarımız aracılığıyla belirlediğimiz 2,3 milyon haneye de bu yardımları ulaştırabileceğiz. Bu süreçte toplamda 4,5 milyon haneye ulaşmış olacağız."

Bakan Selçuk, yardımların faz 3 etabında ise talepleri "e-devlet" üzerinden alacaklarını belirterek, bunun altyapı çalışmalarının tamamlanmak üzere olduğunu, tespit edilemeyen hanelere bu şekilde ulaşmaya çalışacaklarını söyledi.

"Vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak istiyoruz"

"Üçüncü fazda kimler yardım taleplerinde bulunabilecek? Geçen zamanı da düşünürsek ilk fazda 1000 liralık desteği alanların da başvurabileceği bir sistem mi olacak yoksa farklı kriterlerle mi başvuru yapılması gerekecek?" sorusunu Bakan Selçuk, "Bizim faz 3 için kriterlerimiz şöyle, faz 1 ve faz 2'de ulaştığımız haneler buradan destek alamayacaklar. Memurlarımız, sigorta anlamında 4-C'lilerimiz başvuramayacaklar. Böyle belirlediğimiz kriterler var. Onun dışında herkese açık olacak." diye yanıtladı.

Selçuk, yardımın beyan usulüne göre yapılacağını, bunu kontrol edeceklerini anlattı.

Bakan Selçuk, şöyle konuştu:

"Temel hedefimiz vatandaşımıza ulaşabilmek. Dolayısıyla hem talep bazlı bir sistem geliştirdik hem sosyal yardımlaşma dayanışma vakıflarımız aracılığıyla tespit ettiğimiz ailelere, hanelere ulaşmak istedik hem de aynı zamanda SGK-İŞKUR aracılığıyla çalışanlarımıza ve işverenlerimize yönelik bir model tasarladık. Dolayısıyla hiçbir boşluk bırakmadan vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak istiyoruz. Bunların dışında tespit edilemeyenler olduğu takdirde de faz 3 talep bazlı olarak alacak. İllerde ve ilçelerimizde olan sosyal yardımlaşma dayanışma vakıflarımızın da ayrıca

periyodik paylarını artırarak birebir illerimizde vakıfların, kaymakamlarımızın, valilerimizin tespit ettiği hanelere de ulaşmamız mümkün olacak."

"Biz bize yeteriz' sloganıyla başlatılan bir kampanya var. Bu kampanyada ne kadarlık bir rakama ulaşıldı?" sorusu üzerine Selçuk, sosyal yardımlarda geçen yıl 55 milyar lira tutarında bir yardımı vatandaşlara ulaştırdıklarını, bu kampanyada toplanan miktarın bu yardımın yanında büyük bir oran teşkil etmediğini söyledi.

"Kampanyada 1 milyar 720 milyon liraya ulaşıldı"

Bu kampanyanın asıl öneminin, Türkiye'nin zor zamanda kenetlenmesi olduğuna işaret eden Selçuk, kampanyada bugün itibarıyla 1 milyar 720 milyon lira gibi bir rakama ulaşıldığını söyledi.

Selçuk, "Bu süreçte hem işveren hem işçi tarafına yönelik mesajlarınız ne olur? sorusu üzerine şunları kaydetti:

"Biz her şeyden önce diyoruz ki Türkiye Cumhuriyeti'nin olduğu yerde hiç kimse, kimsesiz değildir. Biz, bu süreçte çalışanımızı, işverenimizi koruyacağız, korumaya da devam edeceğiz. Bundan kesinlikle emin olsunlar. Bütün yaptığımız düzenlemelere bütüncül olarak baktığımız zaman, iki tarafı da ekonomiyi de korumaya yönelik bir paket olduğu ortaya çıkacaktır. Bu modelleri oluştururken Hazine ve Maliye Bakanımız Berat Albayrak Bey ile de yoğun bir mesai gerçekleştirdik. İstedik ki hiç kimse bu süreçten zarar görmesin. Dolayısıyla ben, işverenlerimize öncelikle şu çağrıda bulunmak istiyorum; lütfen kısa çalışma ödeneğine başvursunlar.

Kısa çalışma ödeneği koşulları tutamayanlar için de ücretsiz izin desteğimiz gibi bir opsiyonumuz oluştu artık, ona da başvursunlar. Biz, bu kapsam dahilinde olmayan bütün vatandaşlarımız için de faz 1'i tamamladık, faz 2'yi tespit ettik, faz 3'de de talep bazlı alacağız. Onları da sosyal yardımlar kanalıyla desteklemeye devam edeceğiz."

IMF'den bir likidite adımı daha

Covid-19'la mücadele için IMF üye ülkelere yeni bir kısa vadeli likidite hattı açtı. Üye ülkeler IMF'deki kotalarının yüzde 145'ine kadar likidite sağlayabilecek. Bu da Türkiye için 9,22 milyar dolar likidite imkanının olduğu anlamına geliyor.

16 Nisan 2020

Hilal SARI

IMF Başkanı Georgieva, Covid-19 salgınının ekonomik etkileriyle mücadele kapsamında, Kısa Vadeli Likidite Hattı'nın kurulduğunu duyurdu. Ülkeler bu yeni hattan IMF kotalarının yüzde 145'ine kadar erişim sağlayabilecek. Öte yandan Türkiye'nin yeni bir dış kaynak sağlayıp sağlamayacağı yakından takip edilmeye devam ediliyor ve uluslararası ajansların haberlerine göre Türkiye ABD ile swap hatları konusunda görüşmelerini sürdürüyor.

Reuters'ta geçen hafta yayımlanan bir haberde yetkililer IMF'nin içerisinde yer aldığı finansman yollarının 'bir seçenecek olmadığını', Fed swap hattı için temasta olduklarını, Dünya Bankası ve G20 kapsamı başta olmak üzere diğer ticaret ortaklarıyla da finansman için görüşmeler yaptıklarını belirttiler. Suudi Arabistan Merkez Bankası Başkanı da önceki gün G20 zirvesi sırasında G20 ülkelerinin swap hattı imkanları konusunda daha fazla şey yapabileceğini söylemişti.

Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Kristalina Georgieva, salgınının ekonomik etkileriyle mücadele kapsamında, küresel finansal güvenlik ağını daha da

güçlendirmek amacıyla Kısa Vadeli Likidite Hattı'nın (SLL) kurulduğunu duyurdu. Georgieva, yaptığı açıklamada, söz konusu hattın kısa vadeli ödemeler dengesi desteğine ihtiyaç duyan üye ülkeler için önemine değindi.

Kotanın yüzde 145'ine kadar imkan

"Yönetim kurulumuz, fonun Covid-19'a yönelik müdahalelerinin bir parçası olarak, küresel finansal güvenlik ağını daha da güçlendirmek için Kısa Vadeli Likidite Hattı'nın kurulmasını bugün onayladı" diye konuşan IMF Başkanı, Kısa Vadeli Likidite Hattı'nın ülkelerin kotasının yüzde 145'ine kadar dönen erişim sağlayabileceğini belirtti. Hattın ülkelerin likidite tamponlarını güçlendirmesi ve likidite baskılarını yönetmesine yardımcı olması hedefleniyor. Georgieva, söz konusu hattın IMF'nin araç setindeki kritik bir boşluğu dolduracağını ve kaynakların daha verimli bir şekilde tahsis edilmesini kolaylaştıracağını bildirdi.

Türkiye bu hattan en fazla 9,22 milyar dolar sağlayabilir

Türkiye'nin kotası 26 Ocak 2016 tarihli kararla üç katın üzerinde artırılarak 4.658,6 milyon SDR'ye (Özel Çekme Hakkı, hem bir rezerv türü hem de IMF'nin hesap birimidir. Dolar, euro, yuan, yen ve sterlinin belirli ağırlıklarda bir sepette toplanmasıyla oluşturulur) çıkartılmıştı. 16 Nisan itibarıyla 1 SDR'nin dolar karşılığı 1,3650. Yani Türkiye'nin IMF'deki toplam kotası 16 Nisan itibarıyla (4.658,6 milyon SDR X 1,3650 = 6.358,98 milyon dolar) yaklaşık 6,36 milyar dolar. Kısa vadeli likidite imkanında ülkelere kotanın yüzde 145'ine kadar imkan sağlanıyor. Dolayısıyla Türkiye'nin SLL'den yararlanabileceği dolar likiditesi toplamı yaklaşık 9,22 milyar dolar.

'Yetmez ama yine de olumlu bir gelişme'

Spinn Danışmanlık Kurucu Ortağı Özlem Derici Şengül, IMF'nin bu kısa vadeli likidite imkanı için "Yeterli olmasa da şu an ekonominin her türlü imkana ihtiyacı var" diyor ve imkanın nasıl kullanılacağına detaylarının de dikkatle incelenmesi gerektiğini belirtiyor.

Swap görüşmelerine ilişkin ise, 'döviz ihtiyacına karşılık bir kanalımızın olmasının piyasaya bir rahatlama getireceğini' belirten Şengül uyarıyor: "Ancak bu kısa vadeli bir imkan. Pandemi sırasında oluşan ekonomik hasarı telafi etmek için kullanılabilecek bir enstrüman değil swap. Çünkü kısa vadeli. Bizim kalıcı sermayeye ihtiyacımız var. Bu da ancak kredi imkanlarını değerlendirerek mümkün mevcut ortamda."

G20 borç erteleme için prensipte anlaştı

G20 ekonomileri arşamba günü gerçekleştirdikleri sanal zirvenin ardından yaptıkları açıklamada dünyanın en fakir ekonomilerinin borçlarının ödemelerinde ertelemeye gidilmesi konusunda koordineli bir yaklaşım izlemek konusunda anlaştı. Tüm iki taraflı resmi kreditorlerin borçların askıya alınması girişimine katılacağı belirtilen açıklamada G20 özel kreditorlerin de karşılaştırılabilir açıdan girişime katılmaya çağırdı. Zirveye ev sahipliği yapan Suudi Arabistan'ın Maliye Bakanı Muhammed el-Jedaan, borç ve faiz ödemelerinin dondurulması adımının ülkelere 20 milyar dolara kadar olan kaynağı Covid-19'la mücadeleye ayırma imkanı sağladığını söyledi. Finansal adımlar arasında kapsamlı IMF destek paketi sağlamak; Dünya Bankası ve çok uluslu kalkınma bankaları tarafından önerilen ve 200 milyar dolardan daha fazlaya denk gelen desteğin acil olarak uygulanması yer alıyor.

‘Çin’in katkısı önemli’

Zirve sonrası vurgu yapılan bir diğer önemli konu da fakir ülkelerin borç moratoryumuna Çin'in de katkı sağlamasının büyük önem taşıyor olması. Almanya Maliye Bakanı Olaf Scholz Reuters'a yaptığı açıklamada borç moratoryum kararlarının yeni önlemlerle devam edeceğini söyleyerek “Önceki krizlerdekinden çok daha fazla uluslararası işbirliğine ihtiyaç var. O nedenle sadece her zamanki ülkelerin değil Çin'in de bu uluslararası çabalara katılması kritik önem taşıyor” dedi.

Son dakika... Cumhurbaşkanı Erdoğan talimat verdi... Fuat Oktay: Büyük çaplı bir operasyon başlattık

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, dünyanın dört bir yanından getirilen 25 bin Türk vatandaşının Ramazan Bayramı'nda aileleriyle birlikte olabilmeleri için büyük çaplı bir operasyon başlattıklarını duyurdu.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı [Fuat Oktay](#), Twitter'dan şu açıklamayı yaptı: "Türkiye olarak dünyanın neresinde olursa olsun vatandaşımızın yanındayız. Salgına karşı yürüttüğümüz zorlu mücadele sürecinde dünyanın dört bir yanından 25 bin vatandaşımızı aileleriyle kavuşturduk.

Şimdi de, Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla, 59 ülkeden yaklaşık 25 bin vatandaşımızın yaklaşan Ramazan ayını ve bayramı evlerinde geçirebilmeleri için, yine Dışişleri, İçişleri, Ulaştırma ve Altyapı, Sağlık, Gençlik ve Spor Bakanlıklarımız ve ilgili Valiliklerimizle birlikte, büyük çaplı bir operasyon başlattık. Amacımız vatandaşlarımızın inşallah mübarek Ramazan Bayramında sevdikleriyle kucaklaşmalarını sağlayabilmek.

Milletimiz azimli, devletimiz güçlü ve kararlıdır. Bu millet bu zorlu mücadeleyi de, tarihte örneklerini defalarca sergilediği gibi, hep birlikte kardeşlik ve dayanışma içinde kazanacaktır."

Sokağa çıkma yasağı neden genele yayılmıyor: Saray'dan itiraf gibi açıklama

[Ana Sayfa](#)» [Siyaset](#)

17.04.2020 09:05

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, dün akşam NTV'de katıldığı canlı yayında korona virüs tedbirlerini değerlendirirken "Genel bir yasağın ekonomik maliyeti büyük olur" ifadesi dikkat çekti.

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, dün akşam katıldığı NTV canlı yayınında gündeme dair açıklamalarda bulundu. Kalın, "Genel bir sokağa çıkma yasağının ekonomik maliyeti çok ağır olur" demesi dikkat çekerken, virüsün dünyaya maliyetinin ise 3-4 trilyon dolar olacağını ifade etti.

Kalın'ın yaptığı açıklamalardan öne çıkanlar şöyle;

Her bir ülke kendi özgün şartlarında bu kararları almak durumunda. Türkiye için de salgının seyrine, alınan tedbirlerin başarısına bağlı olarak bir öngöründe bulunmak mümkün. Bunun dışında tüm tarihler spekülasyon olmanın ötesine geçmez.

Her bir ülkenin farklı uygulamaları var. Bazen şehirler arasında bile farklılık olabiliyor. Biz de bunu yaptık. Bu tamamen süreçle ilgili, vaka sayısı, yayılmanın dozuyla ilgili olarak değerlendirmeniz gereken konular.

Genel bir yasağın ekonomik maliyeti büyük olur. Virüsün dünyaya maliyeti 3-4 trilyon dolar olacak.

Alaattin AKTAŞ

17 Nisan 2020

“IMF’ye ihtiyaç var mı?”

Eski Hazine bürokrati bir dostumuz Türkiye’nin bu yılki dış borç ödemesini ve bu ödeme için nasıl kaynak sağlanabileceğini irdeleyen çalışmasını bizimle paylaştı.

Çalışmanın özeti şu: "Dış borç ödemesi için dövize ihtiyacımız olacak." İyi de bu döviz bize kim verecek?

IMF için tek söylediğimiz "zinhar"; peki, tamam... IMF olmasın, kimse de hevesli değil ama soru çok yalın ve basit: "Bu döviz bize kim verecek?"

Soruyu soran biz değiliz. Soruyu, Hazine’de çeşitli kademelerde uzun süre görev yapmış eski bir bürokrat soruyor ve sonra da kendi sorusuna yanıt arıyor, durumu irdeliyor ve dış borç ödemesi için çıkış yolu bulmaya çalışıyor.

Bu bürokrat dostumuz 2020 yılı dış borç ödemesi ve bu ödeme için gereken kaynağı nasıl bulabileceğimizi ya da bulmakta sorun yaşayıp yaşamayacağımızı irdelemeden önce IMF konusundaki genel yaklaşımını şöyle özetliyor:

“Türkiye’nin IMF ile ilişkisini iyi bilenlerden biriyim. Hazine’deki yıllarımda çeşitli unvanlarla IMF müzakerelerinde bulundum. Bu müzakerelerin hepsinde değilse de bir kısmında belli ölçüde perde arkasına da şahit oldum. Sonuçlarının, toplumun hangi kesimlerini, nasıl etkilediğini yaşayarak izleyenlerdenim.

Dolayısıyla IMF’siz çözümlerin her zaman akılcı olduğunu bilirim.”

Yıllarını Hazine’ye vermiş bu bürokrat daha sonra şöyle devam ediyor:

“Gelin 2020 yılının döviz ihtiyacı ve bu ihtiyacın nasıl karşılanabileceği hakkında fikir egzersizi yapalım. Dışarıdan ek destek almadan açık kapanacak mı, bakalım.

Genellikle yaptığım gibi, kamu (burada TCMB) verilerini kullanarak bir tablo hazırladım. Bu tablonun ilk bölümünde, Ocak 2020- 21 arasındaki dış borç ödemeleri

yer alıyor. Bu tutarlar TCMB kısa vadeli borç verilerinden aynen alınmıştır. Tabloda da görüldüğü gibi 105.6 milyar doları kısa, 66.7 milyar doları uzun vadeli borçlardan oluşmak üzere toplam 172 milyar dolardan fazla ödeme var.

Gelelim işin zor tarafına. Bu ödemeler için finansman nasıl sağlanacak? Bazı varsayımlarda bulunmadan tahmin yapmak zor. Dolayısıyla ben de ikili bir varsayım seti kullandım.

İlkinde finansal sektörün DTH'ları, yabancıların döviz bozdurarak tuttuğu TL mevduatları, bankalar mevduatı ve kısa vadeli ticari kredileri yüzde 100 oranında yeniden borçlanılacağını varsaydım. Yani yapılacak ödeme kadar yeni borçlanma gerçekleştirileceğini varsayarak hareket ettim.

Uzun vadeli kredilerde ise dış ticaretin ve ekonominin küçülmesinin sonucunda, finansal sektörün ödeyeceğinin yüzde 90'ı, şirketlerin ise yüzde 80'i oranında yeni dış borç alabileceklerini tahmin ettim. Buna karşılık Hazine'nin ve TCMB'nin ödediklerinden fazla, yüzde 110 oranında borçlanacağını öngördüm.

Bu iyimser tahminlerime, yabancıların hisse senedi ve borç senedi gibi portföy yatırımlarını 7 milyar dolar kadar azaltacağı gibi bir beklentimi ekliyorum. O da son bir yıldaki azalmanın devam edeceğini düşündüğümünden. (Merkez Bankası'nın dün yaptığı açıklamaya göre yabancılar portföy yatırımlarını yılbaşından 10 Nisan'a kadar olan dönemde 7.5 milyar dolar azaltmış durumda. Dolayısıyla 7 milyar dolarlık çıkış senaryosu iyimser kalmış gibi görünüyor.)

Birinci senaryoya göre toplam finansman 163.8 milyar dolar olur, 172.3 milyar dolarlık ödemeyi yapabilmek için cari dengede 8.5 milyar dolarlık fazla sağlanması gerekir. Bir başka ifadeyle ekonomi 8.5 milyar dolar cari fazla vermezse döviz ihtiyacı karşılanamaz. Oysa bırakın fazlayı, 2020 yıllık programında cari açık tahmini 10 milyar dolardı. Korona etkisiyle cari denge iyimser tahminle 1.5 milyar fazla verebilir. O zaman döviz ihtiyacı $8.5 - 1.5 = 7$ milyar dolar olur.

İkinci senaryoda durum daha kötü

Daha kötümser varsayımlarla (parantez içlerindeki ikinci yüzdeler) yaptığım finansman tahmininde toplam 148.8 milyar dolara ulaşabildim. Bu gerçekleşirse, 172 milyar dolarlık ödemeye karşılık, 149 milyar dolar finansman bulunabilmiş olacak. Bu durumda cari fazla ihtiyacı 23.4 milyar dolara çıkıyor. Ancak bu senaryoda cari denge tahmini 5 milyar dolar açığa dönüşüyor. Dolayısıyla, döviz açığı $23.4 + 5 = 28.4$ milyar dolara ulaşıyor.

Tabloya dikkat ederseniz açığı kapatacağı düşünölen TCMB uluslararası rezerv hareketlerini “0” aldım.

Nedeni basit. Şubat sonu itibariyle TCMB net döviz rezervleri 38.7 milyar dolar. Buna karşılık, TL/döviz swapları 25.8 milyar dolar, TL/altın swapları da 1.1 milyar dolar. İkisinin toplamı 26.9 milyar dolar. Ama dikkat! 10 Nisan itibarıyla net rezervler de 27 milyar dolar kadar.

Yani her iki varsayımda da açığı rezervlerle kapatmak çok zor. Hele kötümser tahminlerim doğrulanırsa, rezervler yetmiyor.

O zaman ne olacak? IMF’ye de gidilmezse, zaten hızla küçölmekte olan ekonomide dış borçlar nasıl ödenecek, çözüm nasıl bulunacak? Bilen bana da anlatırsa, belki bu gece rahat uyuyabilirim.”

2020 dış finansmanı nasıl olacak? (Milyar \$)

Dış borç ödemesi	172,3	
Kısa vadeliiler	105,6	
Ticari krediler	51,2	
Finansal sektör	49,8	
DTH	21,1	
Banka mevduatı	13,6	
TL cinsinden mevduat	15,2	
Finans dışı sektörler	4,5	
Uzun vadeliiler	66,7	
Krediler	54,1	
Finansal sektör	31,0	
Şirketler kesimi	23,0	
Kamu + TCMB	12,6	
	1.senaryo	2.senaryo
Finansman	163,8	148,8
Doğrudan yatırımlar	5,0	5,0
Portföy yatırımları	-7,0	-10,0
Rezerv değişimi	0,0	0
Yeniden borçlanma	165,8	153,8
Kısa Vadeliiler	105,5	95,4
Ticari krediler (%100-90)	51,2	46,1
Finansal sektör (%100-90)	49,8	44,9
DTH	21,1	19,0
Banka mevduatı	13,6	12,2
TL cinsinden mevduat	15,2	13,7
Finans dışı sektörler	4,5	4,5
Uzun vadeliiler	60,3	58,4
Krediler	46,3	43,2
Finansal sektör (%90-80)	27,9	24,8
Şirketler kesimi (%80)	18,4	18,4
Kamu + TCMB (%110-120)	13,9	15,2
Ödeme finansman farkı (Cari fazla ihtiyacı)	8,5	23,4
Cari denge tahmini	1,5	-5,0
DÖVİZ AÇIĞI	7,0	28,4
Kredilerde yer alan yüzdeler, yenilemenin hangi oranda yapılabileceğine ilişkin tahmini gösteriyor.		

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

YÖK Başkanı Saraç açıkladı: Tıpta denklik sınavında yenilikler var

17 Nisan 2020

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın 32 bin sağlıkçı alınacağını açıklamasından sonra, denkliği kabul edilmeyen tıp eğitimi almış gençlerin varlığıyla karşılaştım.

Değişik ülkelerde tıp eğitimi almışlar ama diplomaları Türkiye'de kabul edilmiyor. Bunların mesleklerini yapabilmeleri için denkliklerinin YÖK tarafından onaylanması gerekiyor. Bunun üzerine YÖK Başkanı Prof. Yekta Saraç'la konuştum.

YÖK Başkanı Saraç, denklik konusunda getirmeyi planladıkları yenilikleri ilk kez açıkladı. Onları aktaracağım. Yekta Saraç, denklik konusunda katı olan isimlerden biri değil. Diplomayı ucuzlatmadan, ilmi seviyeyi koruyarak alternatif çözümler bulmak için çaba sarf ediyor. Önce denklik konusunda YÖK'teki mevcut uygulamayı aktardı.

DENKLİK İŞLEMLERİ

- 1- Alanında uzman hocalardan oluşan bilim alanı danışmanı komisyonu tarafından incelenir.
- 2- Dünya Tıp Federasyonu tarafından yetkilendirilmiş kurumlarca akredite edilmiş üniversitelerden mezun olanlara doğrudan denklik verilir.
- 3- Diplomasını aldığı okul dünya sıralamasında ilk 1000'e giriyorsa aynı şekilde doğrudan denklik verilir.

YÖK Başkanı Saraç, "Eğer bu şartları taşımıyorsa doğrudan denkliği onaylanmıyor. Ama iki alternatif sunuluyor" dedi. O alternatifler ne?

İŞTE O İKİ ALTERNATİF

- 1- ÖSYM tarafından yılda iki defa yapılan TUS sınavlarının ikinci aşamasına giriyor. TUS'ta başarılı olmak için 45 puan alınması gerekiyor. Denklikte 40 puan alması yeterli oluyor.
- 2- Dilerse üniversiteler tarafından yapılan klinik sınavlarına girebiliyor. Bu sınav Ankara'da Hacettepe, Gazi, Ankara Üniversitesi ve Yıldırım Beyazıt üniversiteleri tarafından yapılıyor.

"Bu ikisinden birinde başarılı olursa denklik veriyoruz. Bununla birlikte bizim sağlık sistemimize adapte olmaları için 6 ay süreyle klinikte pratik yapmalarını istiyoruz." Anlatması kolay belki ama bunlar o kadar kolay süreçler değil. Çünkü bir yığılma var. YÖK Başkanı bu soruna duyarsız değil. Yeni imkânlar sunmanın peşinde.

YENİLİKLER GETİRMİYİ PLANLIYORUZ

"1- Koronavirüsten önce başlayan bir çalışmamız var. Klinik sınavları Ankara'da Hacettepe, Gazi, Ankara ve Yıldırım Beyazıt üniversiteleri tarafından yapılıyordu. Şimdi bunu bölgelere yayacağız. Ege'de, Karadeniz'de, İç Anadolu'da, Doğu Anadolu'da, İstanbul'da da bu sınavlar yapılsın diye düşünüyoruz.

2- ÖSYM tarafından yapılan TUS sınavında denklik öğrencilerinden 40 puan aranıyordu. Bunu tekrar gözden geçiriyoruz.

3- Son dönemde yönetmelik değişikliği yaparak kolaylaştırıcı kararlar aldık. Yurtdışında bulundukları süreyle ilgili değişiklik yaparak bir dönemi değil, tüm dönemlerde kaldıkları süreleri dikkate almaya başladık.

4- Uzaktan eğitimle dünyanın ilk 400 üniversitesinden mezun olanlara da (tıp, eczacılık, mühendislik, hukuk, mühendislik gibi uygulama ağırlıklı bazı programlar hariç) doğrudan denklik veriyoruz.”

Bu işin YÖK cephesi. Yurtdışında bitirilen okulların eğitim seviyesine YÖK, Sağlık Bakanlığı'nda istihdam edilmeleri konusunda ise bakanlık karar verecek. Ancak bunlar ülkemizin iyi yetişmiş evlatları. Onları sağlık sistemine kazandıracak çözümler aramalıyız. Bu konuda Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya da görev düşüyor.

SAĞLIKÇILARA SALDIRANLAR TUTUKLANACAK MI?

SAĞLIKTA şiddet yasası çıktı. Yasa sadece doktorları değil, tüm sağlık çalışanlarını ilgilendiriyor. Yasayla cezalar yarı oranda artırıldı. Cezanın ertelenmemesi hükmü getirildi. Şiddete maruz kalan doktorlara, o hastayı başka bir hekimin bakması şartıyla muayene etmeme hakkı tanındı. Sağlıkçılar yapılan düzenlemeden memnunar. CNN Türk'te Buket Güler'in programında birlikte olduğumuz Prof. Dr. Yaşar Özgök iki noktaya dikkat çekti:

1- Sağlıkçıya şiddet uygulayan kişi ya da kişilerin gözaltına alınması düzenlenmeliydi.

2- Şiddet uygulayan kişinin hastasına başka bir doktor bakma şartıyla hekime muayene etmeme hakkı getirildi. Hem şiddet uygulayacak, hem hastasına bir diğer doktorun bakması sağlanacak. Bu diğer hastaların karşısında bir adaletsizliğe neden olabilir. Hastaya mutlaka bakılmalı ama bu aciliyetine göre sıraya konulmalı.

Bu soruları yasanın görüşülmesi sırasında Adalet Komisyonu adına hükümet sıralarında oturan AK Parti İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'e sordum. Güler, sağlıkta şiddet yasasının çıkmasında emeği olan isimlerden birisi. “Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu’nun 100. maddesinde tutuklama düzenleniyor. Her şeyden önce tutuklama bir tedbir kararıdır. Ancak talep edilen bu husus Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu’nda düzenlenecek bir şey değildir. Çünkü o zaman savcı ve hâkimin takdir hakkı ortadan kalkar. Olay meydana geldiğinde savcı tarafların ifadesini alır, olayı değerlendirir, olayın vahametine göre tutuklamaya sevk kararı verebilir. Ama hâkim CMK’nın 100. maddesine göre şüphelinin kaçma şüphesi olması, sabit ikametinin bulunmaması, delilleri karatma ihtimali ve suçun varlığının özelliğine göre tutuklama kararı verebilir. Tutuklama bir cezalandırma yöntemi değildir. Yargılamanın sonucunda kişi beraat da edebilir. Bunu biz yasada düzenlersek, o zaman yargılama süreçlerine müdahale etmiş oluruz. Ayrıca bu konuda şiddete maruz kalan diğer kamu görevlilerinin de böyle bir talebi ortaya çıkabilir. Ancak daha önce yapılan düzenlemeyle sağlıkta şiddette ceza sınırına bakmadan savcı tutuklama talep edebiliyor. Olayın şekline bakıp hâkimlerimiz tutuklama kararı verebiliyor. Sağlıkçılarımıza el uzatanlara karşı gözaltı ve tutuklama kararı vermekte çıkan yasayla hâkim ve savcılarımızın eli daha da rahatlamış oldu. Ancak sağlıkçılarımızın haklı talepleri konusunda Sağlık Bakanlığımız farklı tedbirler getirebilir” dedi.

Durum bu.

Kriz sonrası kalkınma yarışına iyi hazırlanalım

Esfender KORKMAZ

17 Nisan 2020

Kalkınma yarışında nerede olduğumuzu diğer ülkelerle karşılaştırsak ancak anlayabiliriz.

1980 yılında Türkiye, Güney Kore, Hindistan ve Çin'den daha iyi durumda idi. 1980 yılında Türkiye'nin satın alma gücü paritesi ile fert başına GSYH bu ülkelerden daha yüksekti. Bu gün Güney Kore gelişmiş ülke statüsündedir. Çin ve Hindistan ise gelişmekte olan ülkeler içinde hem yüksek büyüme hem de teknoloji üretiminde ön saflarda yer almaktadır.

1980 yılında Türkiye'nin satın alma gücü paritesine göre fert başına GSYH'sı 4986 dolardı. Güney Kore'nin ise 3699 dolardı. Eğer Türkiye, Güney Kore kadar büyüme yaşasaydı bu gün satın alma gücü paritesine göre fert başına GSYH'sı 36 bin dolara çıkmış olurdu.

Parantez içinde söylemem gerekir ki, Baz yılındaki GSYH hasıla küçük olunca daha yüksek büyüme oranları çıkıyor. Bunun içinde gelişmekte olan ülkeler kalkınmanın ilk yıllarında daha yüksek büyüme oranları tutturabiliyorlar. Büyüme yaratılan katma değerın büyüklüğünü değil bu katma değerın yıldan yıla reel artışını gösteriyor.

1980-2014 arasında geçen dönemde, Türkiye'nin fert başına ortalama büyüme oranı Çin'de 6.2, Güney Kore'de 5,3, Hindistan'da 4.3, Türkiye de diğer üç ülkeye göre daha düşük yüzde 2.3 olmuştur.

(aşağıdaki Tablo)

Satın alma gücü paritesine göre fert başına GSYH (dolar)

	1980	2018	Yüzde Artış	1980-2014
			ARTIŞ	ORT.FBGSYH
				BÜYÜME
	-----	-----	-----	-----
ÇİN	347.1	7 752,5	2233	6.2

GÜNEY KORE	3 699.0	26 761.0	723	5.3
HİNDİSTAN	422.9	2 000.1	473	4.3
TÜRKİYE.	4 986.0	15 069.0	302	2.3

FBGSYH: Dünya Bankası-Büyüme oranları: Betam.

2007 yılından beri orta gelir tuzağındayız. En zor geçit orta gelir tuzağıdır. Türkiye, doğal imkanlara, dinamik genç nüfusa ve müteşebbis iş insanlarına sahiptir. Bu tuzağı geçerse gelişme yolunda hızlanırız. Bunun için dönüp geriye bakmak zorundayız?

Tökezlememizin altında ekonomik ve siyasi birçok neden var... Fakat en büyük sorunumuz demokrasi kültürümüzün eksik olmasıdır. Demokrasi kültürü, toplumların geçmişi, inançları ve gelenekleri etkisi altındadır. Bu güne kadar demokrasi kültürümüzün eksik olması, kalkınma yolunda takılmamızın da en önemli nedenidir.

1950-60 arasında seçim sistemi demokratik olsaydı, 1960 darbesi olmazdı. 1950'ye kadar iktidarda olan CHP, 1950 seçimlerine giderken Liste Usulü çoğunluk sistemi uygulanması kararı aldı. Kendisi için bu sistem tuzak oldu. Zira bir ilden bir oy fazla alan parti o ilin tüm milletvekillerini çıkarıyordu. Söz gelimi 1957 seçimlerinde DP oyların yüzde 47,87'sini almıştı. CHP ise yüzde 41.09'unu almıştı. Ancak DP mecliste koltukların yüzde 70.5'ini CHP ise yüzde 29.5'ini almıştı. Bu yüzden Mecliste Kontrol Mekanizmaları çalışmıyordu. 1960 darbesi de işin tuzu biberi oldu.

1960-1980 arası sağ-sol çatışması yaşandı. Siyasi partiler de buna uydular. İki büyük parti, Adalet Partisi ve CHP 'bir araya gelip' meseleyi çözemediler. 1980 darbesi oldu.

1980-2002 yılına kadar laik-anti laik'lik kavgası tırmandı. Bu günde toplumda kamplaşma var. Bütün enerjimiz bu çatışmalarda tükeniyor.

Toplumda demokrasi kültürü olsa ve siyasi alanda bunu kullanabilse kavgaya biter, kalkınma başlar.

Her kriz sonrası Dünya değişmiştir. 1873 kriz sonrası rekabetçi piyasalar, tekelci piyasalara dönüşmüştür. 1930 buhranından sonra devletin ekonomideki ağırlığı artmış ve sosyal politikalar değişmiştir. Bu kriz diğerleri gibi konjonktürel olmasa da piyasalar ve kurlar üstünde devlet kontrolü artacaktır. Para sistemi de değişebilir. Demokrasi ve sosyal devlet talebi artar.

Özetle; Virüs krizi sonrası Dünya aynı dünya olarak kalmayacaktır. İnsanların demokrasi ve refah talebi artacaktır. Bizde kriz sonrası için şimdiden demokratikleşme ve kalkınma planlaması yapmalıyız.

İbrahim Kahveci

Restin faturası

Biz Bize Yeteriz” diyoruz ya. Biz bize yetiyor muyuz gerçekten? Yetersek neden sık sık 10 lira bağış isteği mesajları geliyor da, bedava maske mesajları gelmiyor?

‘Bu bir içe kapanma denemesidir’ dedim dün.

IMF ile stand-by anlaşması yapılmıyor ki. Öyle Cottarelli vs gelip şunu yapın bunu yapın da demeyecek. Ama biz bize yeteriz diye resti çektik.

“Göstermek istemediğimiz hesaplarımız mı var?” diye de sordum dün.

Resti çektik tamam da faturayı kim ödeyecek? Dolar 7,0 lira sınırına dayandı. Yığınla dış borç duruyor. Kasada döviz de bitti bitiyor.

Ne olacak bu memleketin hali?

Evet, kabul ediyorum: **İktidarın oy kaynağında fakirlik, yoksulluk ve cahillik önemli bir faktör.** Ama bu insanları da biz düşünmek zorundayız.

Bakan açıklama yapıyor: “Karşılıksız para basanların oyununa gelmeyeceğiz”

Acaba Bakan bey kendi ülkesi hakkında bilgi sahibi mi? Çünkü Aralık 2019’dan sonra başlayan süreçte;

-Rezerv para 75 milyar 960 milyon lira artışla (%40,0) 265,7 milyar liraya çıktı.

-Emisyon hacmi de 46 milyar 368 milyon lira artışla (%30,3) 199,4 milyar liraya ulaştı.

Burada para basmanın faydasından veya risklerinden bahsetmiyorum. Haftalardır emisyon hacmini ve parasal genişlemeyi KRT TV ekranlarından olsun TV5 ekranlarından olsun grafiklerle aktardım.

Burada mesele hem tabiri caiz ise dibine kadar para basıp (MB kaynakları üzerinden ek parasal genişleme hariç), hem de **“Biz bu oyuna gelmeyiz”** diye açıklama yapmaktır.

Kısaca söylem ile eylemin zıtlığıdır.

Dün ifade ettim. Yıllar önce **“Devlet millete karşı işlenen suçları affedemez” diyenler, bugün millete karşı işlenen suçları affediyor.** Ama Devlete karşı işlendiği iddia edilen suçları affetmiyor.

Hani diyorsunuz ya; “Sen de bunları destekledin”. Evet ama benim desteklediğim fikir af konusundaki örnek gibi. Bugün o fikirlerin 180 derece tersi yapılıyor. Yani kişileri desteklemedim ki, fikirleri destekledim.

Kişiler yerinde duruyor ama fikirler gitti.

Kişi peşinde koşanlar için hiç sorun yok. Ama fikir sahipleri için bugün tam tersi uygulamalar çok büyük çelişki.

Mesele budur.

Dolar yükseliyor ve ürünlerin maliyet baskısı artıyor.

Enerji fiyatları dünyada sudan ucuz hale geldi ama bize bir yansıması hala olmadı. Hatta elektrik, doğalgaz gibi aboneliklerin ödeyememe nedeniyle sayaçları kapatılmayacak denildi ama hala fatura ödenmedi diye elektrikler kesiliyor, doğalgaz vanaları kapatılıyor.

Eylem ile söylem zıtlığı nerede ise her yere sirayet etmiş durumda.

Çok güzel konuşuyoruz ama iş icraata gelince olmuyor.

Veya farklı şekiller ortaya çıkıyor.

Eylem ile söylem birliğini bari yakalasak inanın o bile bize yetebilir.

Bakınız şu kaynak meselesi önemli.

Eğer dış kaynak bulamaz

İçerde de itibarımızdan tasarruf etmez ve kaynak oluşturamazsak 10 liralık SMS ile bu ülkede sorunlar çözülmez.

IMF, FED vs dış kaynaklar zaten bizim gibi 90 ülkeye bu parayı öylesine vermiyor. “Sen halkının sağlığını düşün ve o sorunu çöz” diye veriyor.

Kısaca şu zor günlerde millet can derdinde iken para hesabını milletimiz lehine yapmamız gerekiyor.

Çünkü restlerin faturasını millet ödüyor.

17 Nisan 2020, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Cumhurbaşkanı Erdoğan'a verilen halk desteği yüzde 55.8'e yükseldi

Siyasetten birazcık anlayanlar bile, kriz yaşanan günlerde bu krizleri ustaca yönlendirip ülkelerinin başındaki belayı def etmeyi başaranların kamuoyu desteğine sahip olacaklarını bilirler. Bunun son örneğini Güney Kore'de yapılan seçimlerin sonuçlarına bakarak yine görebiliriz.

Kore seçimleri

Evet... Koronavirüs salgınını başarılı uygulamaları ile karşılayan Güney Kore Başkanı Moon Jae-in'in partisi, yapılan genel seçimlerde çoğunluğu kazanarak bir zafer elde etti. Güney Kore parlamentosundaki 300 koltuğun 163'ünü kazanan Demokrat Parti iktidar olmayı eskisinden daha büyük çoğunlukla sağladı. Demokratlar'a yakın olan Platform Partisi de 17 oy alarak, iktidarın çoğunluğunu güçlendirdi.

Erdoğan güçleniyor

Siyasetin değişmez gerçeğinin Türkiye'ye yansıması ise, Abdülkadir Selvi'nin Hürriyet'teki yazısında vardı. Buna göre AK Parti'ye yakın olmayan bir araştırma kuruluşunun sonuçlarına göre koronavirüsle mücadeledeki liderliği nedeniyle Erdoğan'a destekte ciddi bir artış var. **"Recep Tayyip**

Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı görevini yapış tarzını onaylıyor

musunuz?" sorusuna yanıt verenlerin 55.8'i Erdoğan'ı destekliyor. Bu soruya 'Evet' yanıtını verenlerin oranı şubat ayında yüzde 41.1'di. İbre 1 ay içinde tersine dönmüş.

Destek yaygınlaşıyor

"Metropoll, siyasi partilere göre Erdoğan'a olan desteği de araştırıyor. AK

Partililerin desteğinin yüzde 86.1'den 92.6'ya çıkması, MHP'lilerin şubat ayında 60.9 olan desteğinin martta 73.3'e yükselmesinin şaşırtıcı bir yanı olmayabilir. Ama Erdoğan nefretinin önemli bir motivasyon kaynağı olduğu muhalefet partilerinde de artışlar var. şubat ayında CHP'lilerin yüzde 4.3' desteklerken, koronavirüsle birlikte bu oran mart ayında 19.6'ya yükselmiş."

Salgın tırmanıyor

Tabii ki bize CHP'lilere akıl öğretmek düşmez. Ancak her şeye hayır demek yerine Bahçeli'nin MHP'si gibi davranıp gerekli durumlarda Cumhurbaşkanı'na destek verseler **"Ebedi muhalefet"** olmaktan belki çıkarlar. Bu arada unutmayalım ki koronavirüs (COVID-19) nedeniyle dünya çapında vaka sayısı 2 milyon 91 bini, l sayısı 135 bini aştı. Almanya'da son 24 saatte 315 kişi yaşamını yitirdi. Ülkede toplam l sayısı 3 bin 804'e vaka sayısı ise 134 bin 753'e fırladı. Öte yandan Avrupa Birliği (AB) Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, **"Tüm Avrupa adına İtalya'dan özür diliyorum"** açıklaması yaptı.